

บทที่ 6

สรุปคุณค่าวรรณกรรมเจ้าพระยาพระคลัง (หน)

วรรณกรรมเจ้าพระยาพระคลัง (หน) ที่ได้กล่าวมาทั้งหมด จำแนกได้สองประเภท คือ ประเภทแรก เป็นวรรณคดีที่แต่งโดยพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้แต่ง คือ เรื่องสามก๊ก และ ลิลิตพยุหยาตราเพชรพวง ส่วนเรื่องราชาธิราชทรงมีพระราชดำริที่จะให้มีการเรียบเรียงขึ้นใหม่ เจ้าพระยาพระคลัง (หน) และคณะพร้อมกันอาสาเรียบเรียงถวาย

ประเภทที่สอง เป็นวรรณคดีที่ท่านแต่งเอง ดังจะเห็นได้ว่าผลงานทั้งสองประเภทมีความประณีตเพียงไร สมกับที่เป็นกวีในราชสำนัก

สังคมไทยในสมัยรัชกาลที่ 1 เป็นสังคมที่ยึดมั่นในพุทธศาสนาอย่างแรงกล้า เชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรมไปพร้อม ๆ กับความเชื่อในเรื่องไสยศาสตร์ ดังนั้นการแสดงออกในวรรณกรรมจึงสะท้อนให้เห็นภาพเหล่านี้อย่างชัดเจน

คุณค่าวรรณกรรมของเจ้าพระยาพระคลัง (หน) นอกจากจะมีแง่มุมในด้านร้อยกรองแล้วยังให้ความรู้หลาย ๆ เรื่องด้วยกัน เช่นในด้านความรู้ และด้านความคิดท่านผู้ประพันธ์เป็นผู้มีประสบการณ์ในชีวิตมาก ได้รับราชการในตำแหน่งสูง และเป็นกวีที่มีความสามารถยิ่ง ท่านจึงต้องการปลูกฝังทัศนคติที่ดีงามลงไปในจิตใจของผู้อ่าน ซึ่งเป็นคนไทย ทัศนคติดังกล่าวได้แก่ ค่านิยมในสังคม วัฒนธรรม แนวทางในการดำเนินชีวิต สิ่งเหล่านี้ให้ปรากฏอยู่ในรูปวรรณกรรม และท่านกระทำได้อย่างแนบเนียนและได้ผล เช่นความรักชาติ ความซื่อสัตย์ การรักญาติมิตร ผู้ใดกระทำแล้วย่อมได้ดีแก่ตัวเอง และบ้านเกิดเมืองนอนของตน จึงกล่าวได้ว่างานของท่านได้สร้างสรรค์คุณค่าความดีแก่บุคคลและชาติอย่างแท้จริง